VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

U 34/2023 vp
ESG-luokitustoimintaa koskeva asetusehdotus

MILLA KOURI
TALOUSVALIOKUNTA
5.10.2023

ESG-luokitustoimintaa koskeva asetusehdotus

- Lainsäädäntöehdotuksen tavoitteena on tukea sisämarkkinoiden parempaa hyödyntämistä ja edistää siirtymistä kestävämpään taloudelliseen järjestelmään samalla tukien komission EU:n vihreän kehityksen ohjelman ja YK:n kestävyystavoitteiden (SDG) saavuttamista.
- Lainsäädäntöehdotuksella pyritään edistämään sijoittajien, yritysten ja muiden mahdollisuutta arvioida kestävyystekijöitä entistä paremmin samalla varmistaen ESG-luokituksia koskevan tiedon luotettavuus aikaisempaan kattavammin.
- ESG-luokituksia käytetään kasvavassa määrin apuna mm. sijoituspäätöksiä tehdessä. Lisäksi EU:n kestävän rahoituksen aikaisempi lainsäädäntö on epäsuorasti lisännyt markkinatoimijoiden riippuvuutta ESG-luokituksista.

Sisältö

- ESG-luokitustoimintaa koskevassa lainsäädäntöehdotuksessa :
  - määritetään soveltamisala ja käsitteet
  - asetetaan ESG-luokittajille tiedonantovelvoitteita
  - organisatorisia vaatimuksia sekä
  - EU-tasoinen valvontakehikko.
- Ehdotuksessa otetaan huomioon myös kolmannen maan ESG-luokittajat, jotka tarjoavat palveluitaan EU:ssa.

ESG-luokitus-käsite ja soveltamisala

- ESG-luokitus-määritelmä koskisi sekä näkemystä, arvosanaa (score) tai näiden yhdistelmää, joka koskee yhteisöä, rahoitusvälinettä, rahoitustuotetta tai yritystä.
- Asetusehdotus koskisi ESG-luokittajia, jotka tarjoavat ESG-luokituksia julkisesti tai jotka annetaan säännellylle rahoitusmarkkinatoimijalle tai yritykselle.
  - Kuitenkin asetusehdotus ei koskisi ESG-luokituksia, jotka ovat instituution sisäisessä käytössä, eikä niitä ole tarkoitus milläkään tavalla julkaista.
  - Asetusehdotuksen mukaiseksi ESG-luokitukseksi ei myöskään katsottaisi käsittelemättömään dataan perustuvaa tilastotietoa, luottoluokituksia, vihreiden joukkolainojen *second opinioneja*, EU:n tai jäsenvaltioiden julkisten tahojen tuottamia ESG-luokituksia, keskuspankkien tietyt ehdot täyttäviä ESG-luokituksia, sääntelyn mukaisia ESG-luokituksia, joita kolmas osapuoli tarjoaa julkisesti, ja tuotteita tai palveluita, joissa käytetään hyväksi sääntelyn mukaista ESG-luokitusta.

Valvontakehikko

- ESMA-valvonta (ESMA = Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen)
  - Valvontamaksuilla katettaisiin ESMA:n valvonnan kustannukset
  - Valvontakehikko muistuttaa jo muita ESMA:n suorassa valvonnassa olevien kehikkoja.
  - Suhteellisuusperiaate valvonnassa ja valvontamaksuissa.
- Kolmannen maiden ESG-luokittajilla on kolme eri tapaa tarjota jatkossa palveluitaan EU:ssa:
  - Ekvivalenssipäätös
  - Tunnustaminen – mahdollista vain pienille toimijoille tapauksessa, jossa ekvivalenssipäätöstä ole tehty
  - Toimiluvallisen tuen antaminen (tytäryhtiörakenne)

Organisatoriset vaatimukset ja tiedonantovelvoitteet

- Ehdotus sisältää erilaisia organisatorisia vaatimuksia, joilla ehkäistään intressiristiriitoja ja varmistetaan toiminnan luotettavuutta
  - Lisäksi ESMA voisi antaa joustoa organisaatiovaatimuksista esim. pk-yrityksille
  - ESG-luokittaja ei saisi tarjota seuraavia palveluita/toimintaa: konsultointi, luottoluokitukset, vertailuarvojen kehittäminen, sijoitustoiminta, tilanpäätöstoiminta, pankki-, vakuutus- tai jälleenvakuutustoiminta
- Ehdotetut tiedonantovelvoitteet koskisivat:
  - Yleisölle: ESG-luokituksen tyyppiä ja niitä koskevia metodologioita ja dataa
  - Käyttäjille: vielä yksityiskohtaisempaa tietoa

Pääasialliset vaikutukset

- Ehdotusten tavoitteena on parantaa sijoittajansuojaa sekä selkeyttää markkinatilannetta. Sijoittajien ja yritysten keskuudessa ESG-luokitusten tarve on kasvanut viime vuosina, minkä johdosta niiden läpinäkyvyydelle ja todenmukaisuuden varmistamiselle on noussut tarvetta. Täten lainsäädäntöehdotuksen voi katsoa myös edistävän rahoitusvakautta.
- Suorat kustannusvaikutukset koskettavat pitkälti ESG-luokituksia tarjoavia toimijoita, koska niille ehdotetaan uusia vaatimuksia mm. organisaation osalta sekä maksullista valvontaa.
    - ESG-luokittajat voivat viedä nämä kustannusnousut palveluhintoihin, jolloin valumavaikutuksia voi aiheutua sijoittajille ja luokituksia ostaville yrityksille.
- Ehdotuksella on vaikutusta ESMA:n toimintaan, mutta valvontakustannukset tullaan kattamaan valvontamaksuilla, jolloin ehdotuksella ei ole vaikutusta julkiseen rahoitukseen. Samoin ehdotuksella voi olla epäsuoria vaikutuksia Finanssivalvonnan resurssitarpeisiin.

Valtioneuvoston kanta - tiivistys

- Valtioneuvosto kannattaa asetusehdotuksen tavoitetta. Valtioneuvosto katsoo, että lainsäädännön tulee edistää sijoittajansuojaa sekä markkinoiden kehittymistä samalla edistäen rahoitusvakautta.
- Valtioneuvoston pitää tärkeänä, että tiedonantovelvoitteet ja tiedonanto ovat tarkoituksenmukaista niin ESG-luokittajan ja tiedonannon kohteen, kuten yleisön tai asiakkaan, näkökulmasta.
- Valtioneuvosto kiinnittää huomiota, että ESG-luokittajia koskevan lainsäädännön tulee olla oikeasuhteista ja ottaa huomioon erilaiset ja eri kokoiset toimijat. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotetun sääntelyn soveltamisalan tulee olla yhdenvertainen samankaltaista ja -tyyppistä palveluita tarjoavien tahojen kesken. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, ettei ehdotettu lainsäädäntö heikennä asianmukaisten ESG-luokitusten tarjontaa kansallisesti tai EU-tasolla. Liittyen tähän kolmansien maiden ESG-luokittajia koskeva sääntely on tervetullutta, mutta on tarve varmistua sen käytännön toimivuudesta neuvottelujen aikana.
- Lähtökohtaisesti ESG-luokittajat tarjoavat palveluitaan rajojen yli ja täten EU-tason valvontaa voi pitää oikeasuhteisena ja sisämarkkinoita harmonisoivana toimena. Kuitenkin on varmistettava, että EU-tason valvonta on oikeasuhtaista myös pienille ESG-luokittajille, eikä aiheuta markkinoille tulon esteitä.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos.